

ตำบลท่าศิลา

อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร

รู้แบ่งปัน ชยันผิวเผ่น คือภูมิคุ้มกัน

สารบัญ

- ๐๖ สภาพแวดล้อม
- ๐๘ ความเป็นมา
- ๑๗ ก้าวเดินด้วยความปลอดภัย
- ๑๙ กลไกการขับเคลื่อน
- ๒๘ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่
- ๓๖ แผนที่ความรู้
- ๓๘ ลครายจ่าย = เพิ่มรายได้
- ๔๒ ภาคผนวก

นิยามความปลอดภัยของตำบลท่าศิลา

“เห็นความสูงในการดำเนินชีวิต โดยอยู่แบบพออยู่พอกิน มีการปลูกอยู่ปลูกกิน ควรแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หันมาพึ่งพาตนเองให้มาก ในขณะที่ยังคนอื่นให้ช่วยเหลือ และช่วยเหลืองานสังคมอย่างต่อเนื่อง”

โมเดลทำศิลา : สู่ความเป็นตำบลวิถีพอเพียง

สภาพ แวดล้อม

ในอดีตของพื้นที่ตำบลท่าศิลา ถือเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของเทือกเขาภูพาน เต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ ทั้งป่าเบญจพรรณและป่าดงดิบ ทำให้มีผู้คนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานทำกินในบริเวณนี้ โดยส่วนใหญ่เป็นชาวภูไท ที่อพยพมาจากจังหวัดกาฬสินธุ์ และอยู่ร่วมกันจนก่อเกิดเป็นชุมชนที่มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว กลายเป็นสังคมช่วยเหลือแบ่งปันกัน ด้วยวิถีการผลิตเพื่อพออยู่พอกิน เหลือกินก็แจกจ่าย เมื่อผู้คนอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่มากขึ้น เกิดการขยายออกเป็นหลายหมู่บ้านจำนวนมาก ส่งผลให้พื้นที่ป่าเริ่มลดลง สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าหรือพรรณพืช

ปัจจุบันตำบลท่าศิลาเป็นหนึ่งในพื้นที่การปกครองของอำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร อยู่ห่างจากที่ตั้งอำเภอส่องดาว ๒๐ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสกลนคร ๑๒๐ กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๓ หมู่บ้าน โดยมีจำนวนประชากรประมาณ ๑๐,๓๐๐ คน จำนวนครัวเรือน ๑,๒๒๑ ครัวเรือน มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐,๒๐๐ ไร่ ชุมชนส่วนใหญ่อาศัยแหล่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยหาด ซึ่งเป็นผลมาจากการริเริ่มงานพัฒนาในพื้นที่ มีการสร้างอ่างเก็บน้ำบริเวณเชิงเขา แล้วทำระบบน้ำประปาภูเขา ลงสู่พื้นที่ราบด้านล่าง จนมีน้ำประปาใช้ครบทุกหมู่บ้านในการอุปโภคบริโภค เกือบทุกครัวเรือนมีอาชีพทำการเกษตร ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ไว้ใช้แรงงานและเพื่อเป็นอาหาร ถึงฤดูปักดำหรือเก็บเกี่ยวก็ช่วยกันทำจนเป็นประเพณี และชาวบ้านยังให้ความสำคัญกับกิจกรรมบุญประเพณีอย่างสม่ำเสมอ 💧

ความเป็นมา

ช่วงเริ่มต้นของการตั้งถิ่นฐานในตำบลท่าศิลานั้น ชาวบ้านได้อยู่อาศัยพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ส่วนใหญ่จะมีการหาอยู่หากินและใช้ประโยชน์จากป่าไม้ เช่น เก็บของป่ามาเป็นอาหาร ใช้เศษไม้มาเป็นเชื้อเพลิงในการประกอบอาหาร นำไม้มาสร้างเป็นที่อยู่อาศัย ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๐๐ เป็นต้นมา สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณผสมกับป่าดงดิบ สมัยนั้นระบบสาธารณูปโภค และถนนยังไม่เจริญ การคมนาคมส่วนใหญ่จะใช้เกวียน สามารถแยกเป็นยุคต่างๆ ดังนี้

พ.ศ. ๒๔๐๖-๒๔๔๔

ยุคอพยพย้ายถิ่นฐาน

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ได้มีกลุ่มคนที่อพยพถิ่นฐานมาจากจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดร้อยเอ็ด เดินทางแสวงหาแผ่นดินใหม่เพื่อเป็นถิ่นฐานทำกิน เมื่อมาถึงบริเวณตำบลท่าศิลา จึงเห็นตรงกันว่า น่าจะเป็นชัยภูมิที่เหมาะสมสำหรับตั้งหลักปักฐาน เพราะมองเห็นพื้นที่สำหรับการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ มีลำห้วยไหลผ่าน ที่จะเป็นแหล่งอาหารและเส้นเลือดสำหรับหล่อเลี้ยงผู้คนได้ จึงจัดแจงให้มีพิธีการเสี่ยงทาย ทำพิธีสื่อสารกับเจ้าที่ เจ้าป่า เจ้าเขา ที่จะขอมาอาศัยปลูกสร้างบ้านเรือนและที่ทำกินจะได้หรือไม่ ด้วยการนำอาหารหวานคาวทั้งหลายห่อเป็นถุงรวมกันแล้วนำไปฝังกลบดิน แล้วนำเสาไม้มาปักไว้ที่ปากหลุม

จากนั้นก็ร่วมกันตั้งจิตอธิษฐานเพื่อเสี่ยงทายเป็นอันเสร็จพิธี พอตอนเช้าได้กลับมาดูที่เสี่ยงทาย ก็ได้พบว่าถุงอาหารที่ฝังดินไว้ได้ถูกขุดหรือกระจัดกระจายจนไม่เหลืออาหารในถุง จะเหลือก็เพียงเสาที่ปักล้มอยู่ข้างๆ ภายหลังเมื่อมีการตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มากขึ้นจึงได้เรียกชุมชนนี้ว่า บ้านหลักล้ม

ต่อมา วิถีชีวิตผู้คนเปลี่ยนไปจากที่เคยเดินเท้าผ่านลำห้วย ก็เปลี่ยนเป็นนั่งรถผ่าน จะเหลือก็แค่ชีวิตที่ต้องผูกพันกับสายน้ำ ทุกชีวิตในชุมชนยังต้องพึ่งพาสายน้ำในการในการอุปโภค บริโภค ลำห้วยหาคซึ่งถือเป็นสายเลือดของคนที่นี่ มีท่าหน้าที่ทุกคนลงมาใช้บริการ มีเอกลักษณ์คือมีก้อนหินขนาดใหญ่ไว้สำหรับนั่งเล่นและกระโดดน้ำอย่างสนุกสนาน ชื่อที่เรียกชุมชนแห่งนี้จึงกลายมาเป็นชุมชนท่าศิลา หมายถึงท่าหน้าที่มีก้อนหินขนาดใหญ่ไว้ให้เด็กๆ ขึ้นไปปีนเล่นน้ำอย่างสนุกสนาน และเป็นชื่อหมู่บ้านท่าศิลามาจนกระทั่งปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๒๓

ยุคความขัดแย้งทางการเมือง

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๐ สมัยนั้นระบบสาธารณูปโภคและถนนยังไม่เจริญ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๘ สถานการณ์การเมืองเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า ยุคเผด็จการ สังคมมีความเหลื่อมล้ำด้านการปกครอง ประชาชนส่วนใหญ่มีแนวความคิดที่ขัดแย้งกับรัฐบาล โดยมีความคิดที่แตกแยกในเรื่องการเมือง ประชาชนรวมทั้งนักศึกษา มีการต่อสู้ และอพยพหนีการจับกุมเข้าสู่เทือกเขาภูพานเป็นฐานที่มั่นในการปฏิบัติการ ซึ่งชาวตำบลท่าศิลาจำนวนมากได้เข้าเป็นสหายร่วมอุดมการณ์ต่อสู้กับภาครัฐ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่สีแดงที่ภาครัฐได้ส่งกองกำลังตำรวจ-ทหารเข้ามากวาดล้าง เกิดเป็นสงครามประชาชนขึ้น การสู้รบยังคงดำเนินต่อไปหลายปี นำพาความสูญเสียอย่างมากทั้งชีวิตทรัพย์สิน รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติได้ถูกทำลายลงไป จนกระทั่งรัฐได้ปรับเปลี่ยนท่าทีภายใต้นโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ เน้นการเมืองนำการทหารและร่วมกันพัฒนาชาติไทย กลุ่มสหายจึงยอมออกมามอบตัวและให้ความร่วมมือ พร้อมๆ กับการปฏิบัติงานพัฒนาที่ได้สร้างถนนหนทาง ไฟฟ้าเข้าสู่พื้นที่เพื่อให้ชาวบ้านได้รับความปลอดภัยที่ดีขึ้น และสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองได้คลี่คลายเกิดความปกติสุขกลับคืนสู่ชุมชนตำบลท่าศิลา

พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๓๔

ยุคเริ่มต้นการพัฒนา

จากการพัฒนาชุมชนของรัฐบาลได้เข้ามาส่งเสริมทั้งกระบวนการคิด ฝึกทักษะอาชีพเพื่อให้ชุมชนได้พัฒนาตนเอง ชาวบ้านได้เริ่มขยายพื้นที่ทำการเกษตร เริ่มมีการรวมกลุ่มกู้เงินจากธนาคาร ในช่วงนี้เอง เริ่มมีการตัดถนน มีไฟฟ้าเข้ามา เกษตรกรหันมาใช้สารเคมีกันมากขึ้น การใช้ปุ๋ยเคมีส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของชุมชน การอยู่การกินเริ่มพึ่งพาภายนอกมากขึ้น สภาพสังคมเปลี่ยนจากการพึ่งพาอาศัยไปเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ มีการอพยพย้ายถิ่นอย่างต่อเนื่องเพื่อไปศึกษาต่อและทำงานในต่างถิ่น มีทั้งย้ายถิ่นไปชั่วคราวและย้ายถิ่นแบบถาวรซึ่งอาจจะมีแนวโน้มที่ไม่กลับมาอยู่ในถิ่นเดิม

จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ในพื้นที่ ตำบลท่าศิลา เริ่มมีประชากรเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากขึ้น การทำมาหากินยังพึ่งพิงผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้สารเคมี ในช่วงนี้เองเริ่มมีการทำปุ๋ยหมักทดแทนปุ๋ยเคมี โดยการจัดตั้งจากหน่วยงานราชการ แต่ยังขาดความต่อเนื่องในการติดตาม และมีเครื่องอำนวยความสะดวกทางการเกษตรเข้ามา เช่น รถนวดข้าว รถเกี่ยวข้าว รถไถนา ทำให้ชาวบ้านต่างพากันทำการเกษตรแบบสมัยใหม่ ละทิ้งภูมิปัญญาพื้นบ้านไปอย่างสิ้นเชิง

พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๕๑

ยุคการพัฒนาทวนกระแส

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมการใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก การบุกรุกทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่ดินทำกิน จนล้งล่าเข้าไปทำลายตัดต้นไม้ใหญ่ สัตว์ป่าน้อยใหญ่เริ่มหายไป บางชนิดเริ่มหายากและสูญพันธุ์ไป ทำให้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาจัดตั้งรวมกลุ่มชาวบ้านให้เป็นองค์กรเพื่อช่วยเหลือในด้านการประกอบอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น เกิดรายได้ เกิดการจัดตั้งกลุ่มเพื่อพึ่งพาตนเอง โดยได้รับการสนับสนุนจากภาคีต่างๆ แต่การดำเนินงานยังขาดการติดตามและขาดความต่อเนื่อง

ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้มีกลุ่มองค์กรชาวบ้านที่เรียกว่า เครือข่ายอินแปง จังหวัดสกลนคร ได้เข้ามาทำความเข้าใจกับแกนนำชาวบ้านชุมชนท่าศิลา ซึ่งมีความต้องการที่จะพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนให้ได้มีโอกาสในการพัฒนาและส่งเสริมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าร่วมโครงการรักษป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียงในระยะที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑

■ กุณตำบล

ในอดีตชุมชนตำบลท่าศิลามีการอยู่อาศัยโดยการพึ่งพาธรรมชาติ และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ดังนั้นต้นทุนการพัฒนาสำคัญ ที่เรียกว่า "ทุนทางสังคม" โดยเฉพาะขนบธรรมเนียมทางวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกัน ถือว่าเป็นจุดแข็งของตำบล เป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนและอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี มีการอยู่แบบเครือญาติ พี่น้องและเพื่อนบ้าน แม้ว่าปัจจุบันระบบเครือญาติจะมีความเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการพัฒนา แต่การช่วยเหลือกันก็ยังคงหลงเหลือให้เห็น อันเนื่องมาจากการได้รับการปลูกฝังจากคนแก่ในชุมชน โดยเฉพาะความเชื่อ และวัฒนธรรมประเพณีนั้นได้ถูกถ่ายทอด และแสดงออกโดยผ่านกระบวนการทางศาสนาในการจัดเทศกาลใจ ดังนั้น คนในชุมชนจึงสามารถรักษาวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมไว้ได้ แม้ต่อมาตำบลท่าศิลายกฐานะทางสังคมเป็นเทศบาล ความเจริญทางด้านวัตถุได้เข้ามาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงไปของวิถีชีวิตของคนในชุมชน แต่การรักษาขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ ยังคงดำเนินการเรื่อยมาอย่างต่อเนื่อง

ชาวท่าศิลายังมีทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีทั้งป่าไม้ และแหล่งน้ำ โดยพื้นที่เป็นที่ตั้งของเทือกเขาภูพาน ซึ่งนอกจากจะเป็นที่อุดมสมบูรณ์ด้วยพรรณไม้และ หมู่สัตว์ป่าแล้ว เป็นสถานที่สัปปายะให้พระนักปฏิบัติ มาเจริญวิปัสสนากรรมฐาน หนึ่งในนั้นคือ หลวงปู่วัน ท่านได้จำวัดที่วัดพวง ภูผาเหล็กที่อยู่ไม่ไกลจากตำบล ท่าศิลา ท่านเห็นความเดือดร้อนของชาวบ้านที่ขาดน้ำใช้ ในหน้าแล้ง จึงได้ดำริที่จะสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นบริเวณ เขิงเขาสูง ทั้งหมด ๔ โครงการ โดยมีโครงการห้วยหาด ซึ่งเป็นโครงการเพื่อทำที่กักน้ำที่จะไหลลงสู่ลำห้วยหาด และได้กลายเป็นแหล่งน้ำประปาภูเขาที่สามารถใช้ อุปโภคบริโภค ให้ตำบลท่าศิลา และอำเภอสองคาบรบ ทุกหมู่บ้าน ในส่วนของป่าไม้นั้นตำบลท่าศิลามีพื้นที่มี ป่าไม้มากพอสมควรมีการใช้ประโยชน์จากป่าค่อนข้าง มาก เนื่องจากแต่ก่อนนั้นยังไม่มีผู้คนเข้ามาอยู่ในพื้นที่มากนัก ในปัจจุบัน การทำลายพื้นที่ป่าไม้นั้นก็ย่อมที่จะมีน้อยตามจำนวนของประชากร รวมไปถึง ความต้องการด้านการประกอบอาชีพที่มีผลต่อการทำลายป่าไม้ในพื้นที่ เช่น การตัดไม้และการขยายพื้นที่ในการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย เป็นต้น แต่ปัจจุบันยังคงมีพื้นที่ป่าซึ่งมีการอนุรักษ์ป่าไม้ และคงเหลืออยู่ในปัจจุบัน คือ วัด ทั้งนี้ เนื่องมาจากชาวบ้านใช้กลไกทางด้าน วัฒนธรรมในการร่วมอนุรักษ์พื้นที่ป่า หากเป็นพื้นที่ของวัดแล้ว ชาวบ้านจะไม่กล้า ที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์ หรือในบางหมู่บ้านก็ใช้กลไกของการจัดตั้งเป็นป่าชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ของชุมชนด้วยเช่นกัน 💧

ก้าวเดิน ด้วยความพอเพียง

ตำบลท่าศิลา เป็นตำบลที่เข้าสู่โครงการฯ ในระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จากจุดเริ่มต้นมาจาก เล็ก กุศลวงศ์แก้ว ปราชญ์ชาวบ้านของภาคอีสาน และที่ปรึกษาโครงการฯ ได้รู้จักกลุ่มบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จึงแนะนำให้ทางแกนนำชุมชนร่วมกับเทศบาลตำบลท่าศิลาเสนอโครงการ โดยยกประเด็นรูปธรรมวิถีการพึ่งตนเองแบบพอเพียงในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จนได้คัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการฯ จากนั้นจึงมีการประสานงานประชุมชี้แจงโครงการให้กับแกนนำในตำบล ทั้งผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ผู้นำท้องที่ หน่วยงานราชการ และ อบต. เป็นต้น และมีการจัดตั้งคณะกรรมการเข้ามารับผิดชอบโครงการฯ รวมทั้งทำการคัดเลือกครัวเรือนพอเพียงอาสาเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อร่วมดำเนินการในการยกร่างแผนตำบล ความพอเพียงในระดับครัวเรือนจะเน้นการพึ่งตนเองในเรื่องความมั่นคงด้านอาหาร การลดต้นทุนการผลิตและการปรับพฤติกรรมในการใช้สารเคมีในการเกษตร การลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องการสร้างจิตสำนึกในการหวงแหนป่าในชุมชน การฟื้นฟู การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชนที่มีความหลากหลาย รวมทั้งการพัฒนากลุ่มเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จนเกิดเป็นแผนตำบลวิถีพอเพียงที่มีเป้าหมายเพื่อการปรับเปลี่ยนวิถีชุมชนไปสู่พอเพียง 💧

ปลูกผัก ปอดสาร

■ กลไกการขับเคลื่อน

ในการคัดเลือกคณะกรรมการโครงการฯ นั้น ทางตำบลคัดเลือกจากในเวทีประชาคมระดับตำบล โดยมีการทำความเข้าใจโครงการฯ ให้กับครัวเรือนพอเพียงอาสา และภาคีที่อยู่ในพื้นที่ เช่น เทศบาล โรงเรียน สถานีอนามัย อุทยานแห่งชาติภาคเหล็ก เครือข่ายอินแปลง เกษตรอำเภอและการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งกระบวนการคัดเลือกจากตัวแทนหมู่บ้านเข้าร่วมหารือและทำความเข้าใจบทบาทของคณะกรรมการโครงการฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่โครงการฯ โดยในกระบวนการขับเคลื่อนแผนตำบลวิถีพอเพียง เริ่มจาก

คณะกรรมการโครงการฯ

การคัดเลือกคณะกรรมการโครงการฯ เริ่มแรกจะมาจากผู้นำหมู่บ้านและแกนนำเข้ามาร่วมทำงาน โดยมีการแต่งตั้ง แต่ก็มีสลับสับเปลี่ยนคณะกรรมการโครงการฯ กันหลายต่อหลายครั้ง จนกระทั่งสามารถสรรหาบุคคลที่มีแนวทางสอดคล้องกับโครงการฯ ซึ่งการทำงานของคณะกรรมการโครงการฯ จะมีการนัดหมายประชุมกันเป็นประจำทุกเดือน โดยประชุมหมุนเวียนกันไปตามหมู่บ้านต่างๆ เป็นการประชุมคณะกรรมการแบบสัญจร และเป็นโอกาสในการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ในระดับหมู่บ้าน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของครัวเรือนพอเพียงอาสาไปพร้อมๆ กันด้วย ในการประชุมนี้จะเป็นการสรุปติดตามผลการดำเนินงาน และกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาค้างๆ ในรอบเดือนที่ผ่านมาพร้อมกับวางแผนกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานในเดือนถัดไป รวมทั้งมีมติอนุมัติการเบิกจ่ายเงินกิจกรรมตามแผนตำบลวิถีพอเพียงด้วย ซึ่งจากการประชุมกันอย่างต่อเนื่องนี้เอง เป็นเสมือนห้องเรียน ห้องทดลองให้แกนนำได้เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้ฝึกฝน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เกิดการปรับวิธีคิด ปรับพฤติกรรมของตนเองได้เป็นอย่างดี

คนต้นแบบวิถีพอเพียง

คนต้นแบบส่วนใหญ่จะมีต้นทุนทางความคิดเดิมมาจากภูมิปัญญาและบรรพบุรุษที่ถ่ายทอดต่อกันมา สอนให้ชุมชนดำเนินชีวิตในวิถีพอเพียง พี่ตนเอง มีความเข้าใจในหลักการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมปฏิบัติตาม ทั้งนี้ จากการอบรมคุณงานยังทำให้เกิดการส่งเสริมความรู้สามารถลงมือปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปธรรมความสำเร็จ กลายเป็นคนต้นแบบที่มีความรู้หลากหลายยิ่งขึ้น

ดังนั้น ในกระบวนการจึงเริ่มต้นจากการเข้าไปศึกษาเรียนรู้แนวคิดและรูปธรรมของคนต้นแบบเดิมคณะกรรมการโครงการฯ และครัวเรือนพอเพียงอาสา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนต้นแบบในและนอกพื้นที่ เพื่อเป็นการพัฒนาและขยายผลคนต้นแบบ ถอดองค์ความรู้คนต้นแบบโดยเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการโครงการฯ นักจัดการความรู้ชุมชนที่ผ่านการอบรมจากทีมจัดการความรู้ภาค นำองค์ความรู้มาทำเป็นสื่อเพื่อขยายผลและได้ค้นหาบุคคลต้นแบบใหม่ที่มีวิถีชีวิต มีแนวคิดพฤติกรรมที่พึ่งพาตนเอง

ครัวเรือนพอเพียงอาสา

จากเวทีชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจเป้าหมายแนวทางการทำงานของโครงการฯ ทำให้มีครัวเรือนพอเพียงอาสาซึ่งได้รับการคัดเลือก และสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ โดยมุ่งเน้นการสร้างการเรียนรู้เป็นสำคัญ จากนั้นได้มีการเก็บข้อมูล ECEN ของครัวเรือนพอเพียงอาสา โดยเจ้าหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการฯ โดยมีเครื่องมือที่ใช้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ของครัวเรือนพอเพียงอาสาที่สำคัญ คือ บัญชีครัวเรือน ซึ่งจะมีคณะกรรมการโครงการฯ

คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลท่าศิลา

ประธานคณะกรรมการโครงการฯ
นายธนเศรษฐ์ จตุเทน

คณะกรรมการฝ่าย
บริหารแผนงาน/กิจกรรม

นายสาคร นีระจักร์
นายบัวสา บุญเรือง

คณะกรรมการฝ่าย
การเงินและบัญชี

นางคอกอ อศรีคาร
นายทองใบ บุญเรือง
นายประกอบ พลเยี่ยม

คณะกรรมการฝ่าย
ติดตามและประเมินผล

นางสำลี สีนนตรี
นายบุญโฮม ชอบชม
นางสมนึก โคกฉะ

คณะกรรมการฝ่าย
จัดซื้อจัดจ้าง

นายสุรเดช บุญเลิศ
นายสมบูรณ์ จันแดง
นายเกียรติศักดิ์ ประณีพิศ

และครัวเรือนพอเพียงอาสา เป็นต้นแบบคอยให้ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ให้เห็นคุณค่าความสำคัญ และสนับสนุนให้ทุกคนมีการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน อย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นก็จะเป็นการออกติดตาม ครัวเรือนพอเพียงอาสา ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่ ที่ลงไปเยี่ยมพูดคุยเข้าถึงบุคคล และการติดตาม โดยคณะกรรมการโครงการฯ เพื่อชื่นชมยกย่อง ให้กำลังใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครัวเรือน พอเพียงอาสา รวมถึงการพาไปเรียนรู้ดูงานทั้งใน และนอกพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวคิด และสานเครือข่ายของคนที่มีวิถีการดำเนินชีวิต แบบพอเพียง

จากกระบวนการเรียนรู้อบรม ดูงาน ที่สำคัญ คือการจดบันทึกบัญชีรับ-จ่ายครัวเรือน ทำให้ ครัวเรือนพอเพียงอาสาได้รู้จักตนเองเกิดการ ปรับเปลี่ยนแนวคิดประสบการณ์สู่การพึ่งพา ตนเอง ลดอบายมุข สิ่งฟุ่มเฟือยในชีวิตประจำวัน ทำกิจกรรมเพื่อลดรายจ่าย รู้จักวางแผนชีวิตของ ตนเองครอบครัว ในระดับชุมชน เกิดการพึ่งพา อาศัยซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือแบ่งปันเกิดการรวมกลุ่ม เพื่อทำการผลิต คนในชุมชนร่วมกันดูแลรักษา ทรัพยากรและใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าดูแลรักษา และปลูกป่า มีการสืบสานวัฒนธรรมภูมิปัญญาใน ท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับขนบธรรมเนียมประเพณี

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล

มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ ประสานการทำงานระหว่างโครงการฯ และตำบล การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ประจำตำบล ถือได้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมคณะทำงานตำบลในการขับเคลื่อนโครงการฯ สร้างความเข้าใจกับทั้งตนเอง ขยายไปสู่ผู้นำชุมชน และครัวเรือนพอเพียงอาสาในหมู่บ้าน เป็นผู้สนับสนุนการทำงานของตำบล สามารถใช้ศักยภาพของตน และปรับตัวให้เข้ากับการทำงานร่วมกับกลุ่มองค์กรชาวบ้านได้ ประกอบกับได้เรียนรู้การทำงานจากคณะทำงานที่มีประสบการณ์

เจ้าหน้าที่ประจำภาค

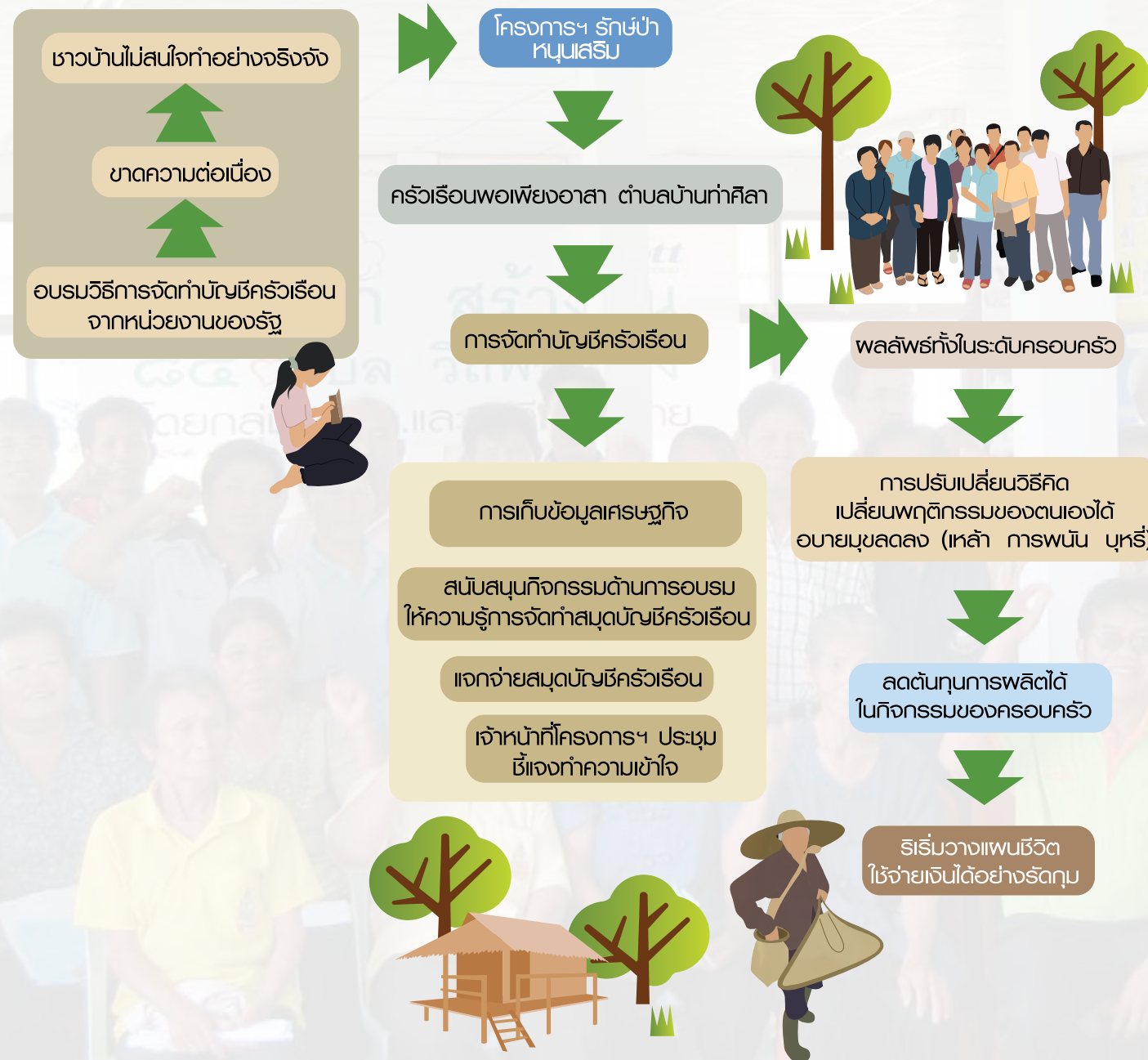
เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับองค์กรชาวบ้าน มีใจรักในการทำงานพัฒนาชุมชน และที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่มีภูมิสำเนาในภาคอีสานที่สามารถเดินทางต่างพื้นที่ได้ โดยมีบทบาทสำคัญคือเป็นตัวแทนของโครงการฯ ระดับภาค โดยมีวิธีการทำงานที่สำคัญคือการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เพื่อศึกษาสร้างความเข้าใจ ความคุ้นเคยและความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้เข้าใจบริบท ทูตทางสังคม ทรัพยากรของชุมชน จนสามารถเข้าใจและวางแผนให้สอดคล้องเหมาะสม สนับสนุนการทำงานของพื้นที่โดยยึดชุมชนเป็นแกนหลัก ประสานความร่วมมือกับภาคีให้คำแนะนำ คิควิเคราะห์ วางแนวทาง ตลอดจนติดตามเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ประจำตำบล

ที่ปรึกษาภาค

มีบทบาทในการบริหารโครงการ วางกลยุทธ์ และดำเนินงานตามนโยบายหลักจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) รวมทั้งติดตาม กำกับ ดูแล บุคลากรในโครงการฯ พร้อมทั้งดำเนินการฝึกอบรมทักษะ ความรู้เชิงการจัดการระดับภาค กำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบกฎเกณฑ์ของโครงการฯ และติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนตำบล สามารถให้คำแนะนำด้านต่างๆ เช่น แนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และการขับเคลื่อนงาน จัดทำและประเมินความเป็นไปได้ของแผนตำบลวิถีพอเพียงร่วมกับตำบล ๒๒ ตำบลในภาคอีสาน

รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่ ครัวเรือนพอเพียงอาสา

จากที่ผ่านมา ตำบลท่าศิลาเคยมีหน่วยงานของรัฐ เข้ามาแนะนำอบรมวิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน แต่ขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง ทำให้ชาวบ้านไม่ให้ความสนใจที่จะจดบันทึกอย่างจริงจัง จนกระทั่งเข้าร่วมโครงการฯ จึงได้มีการนำเสนอการบันทึกบัญชีครัวเรือนขึ้นมาอีกครั้ง และเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับวิธีคิด เปลี่ยนพฤติกรรมของครัวเรือนพอเพียงอาสา โดยกำหนดให้ครัวเรือนพอเพียงอาสาเป็นเป้าหมาย มีการเก็บข้อมูลเศรษฐกิจครัวเรือนและพลังงาน (ECEN) ในการวิเคราะห์ตนเองไปสู่การรู้ตัวรู้ตน และสนับสนุนกิจกรรมด้านการอบรมให้ความรู้การบันทึกบัญชีครัวเรือนที่ถูกต้อง โดยใช้วิทยากรภายนอกและยังได้ผลิตจัดทำแบบฟอร์มการบันทึกรายการรับจ่ายประจำวัน หรือสมุดบัญชีครัวเรือนที่มีการปรับปรุงและสะดวกต่อการลงบัญชี นำไปแจกจ่าย โดยมีเจ้าหน้าที่โครงการฯ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเหตุผลความจำเป็นและมอบให้ครัวเรือนพอเพียงอาสาไปบันทึกทำให้เกิดผลลัพธ์ในระดับครอบครัว มีการปรับเปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ในกิจกรรมของครอบครัว มีการริเริ่มวางแผนชีวิต ใช้จ่ายเงินอย่างรัดกุมขึ้น

พลังงานชุมชน

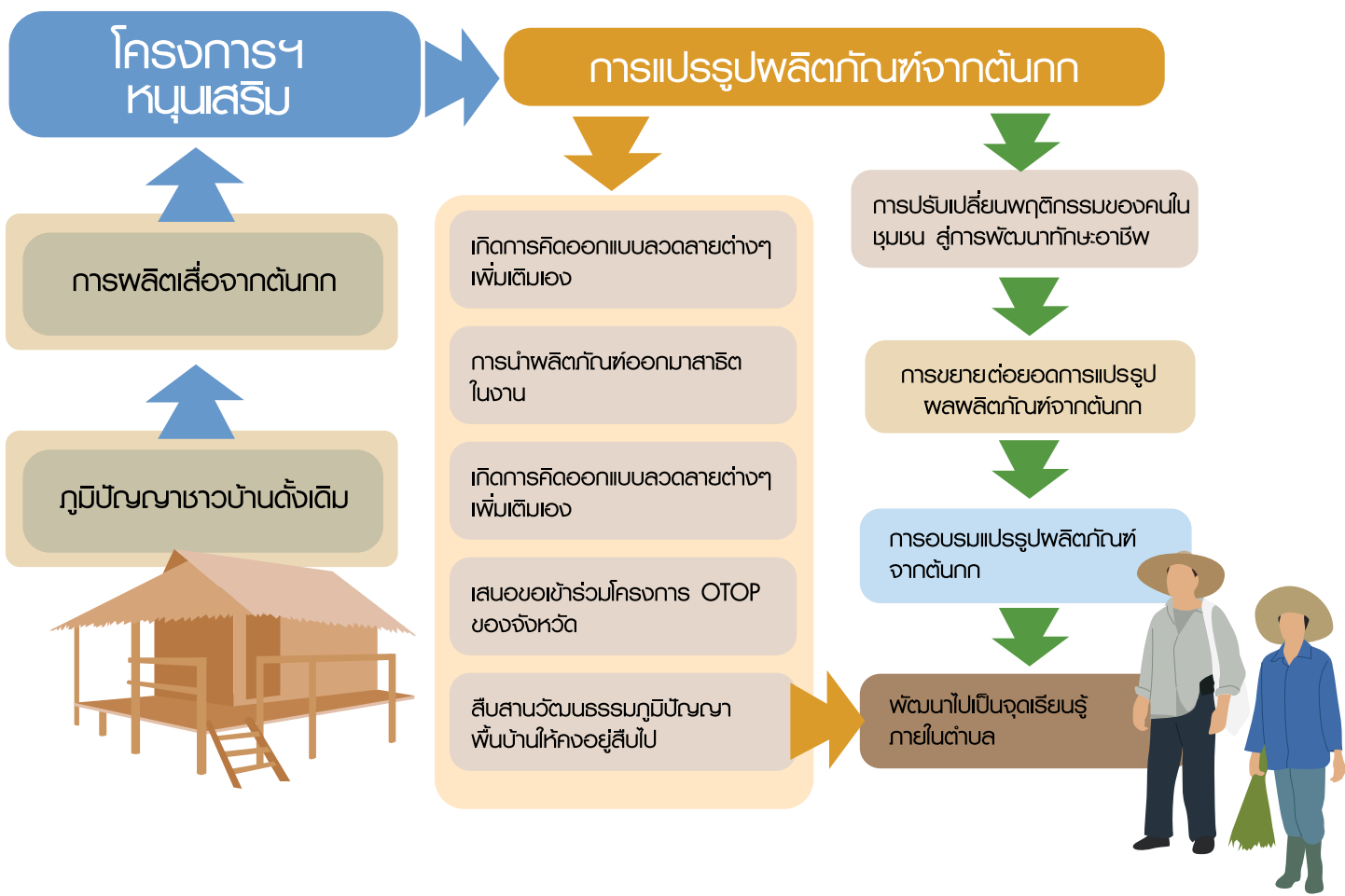
การดำเนินงานโครงการฯ ของตำบลท่าศิลาในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ได้ถูกคัดเลือกให้เป็นตำบลต้นแบบด้านพลังงานทางเลือก ซึ่งชาวตำบลท่าศิลาได้รับความรู้และนำไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ หลังจากที่โครงการฯ ได้สนับสนุนกิจกรรมอบรมให้ความรู้และการศึกษาดูงาน นับเป็นสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยมีประเด็นพลังงานทางเลือก ถือว่าเป็นกิจกรรมที่ได้รับและเกิดจากการพัฒนาขึ้นมาใหม่ของครัวเรือนพอเพียงอาสา ภายใต้การหนุนเสริมและสนับสนุนจากโครงการฯ จนเกิดรูปธรรมทั้งหมด ๔ ประเภทคือ

- ๑) เตาชุปเปอร์อั้งโล่
- ๒) เตาเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตร
- ๓) กังหันลมสูบน้ำ และ
- ๔) ไบโอดีเซลเป็นการสร้างรูปธรรมทางเลือกการพึ่งตนเอง ในด้านความรู้คุณค่าของการใช้พลังงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกร่วมมือกันอนุรักษ์พลังงาน และพัฒนาไปเป็นจุดเรียนรู้ภายในตำบล

การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นกก

จากฐานภูมิปัญญาเดิมของชุมชนในเรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นกก ที่มีวิถีชาวบ้านผูกพันกับธรรมชาติ ได้นำมาคิดค้นผลิตเป็นอุปกรณ์ของใช้ในครัวเรือน สิ่งที่เป็นที่นิยมมากที่สุดของการแปรรูป คือ การผลิตสื่อจากต้นกก ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาอย่างต่อเนื่องหลายชั่วอายุคน เป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษมาสู่ปัจจุบัน เมื่อโครงการฯ เข้ามาดำเนินงานในตำบล มีการเสริมกระบวนการเรียนรู้ในด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในชุมชนสู่การพัฒนาทักษะอาชีพ ดังนั้น คณะกรรมการ

โครงการฯ จึงมีแนวคิดในการขยายผลต่อยอดการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นกก
ด้วยการต่อยอด รื้อฟื้น ขยายผล ให้มีรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เริ่มจากคณะกรรมการ
โครงการฯ ที่รับผิดชอบกิจกรรมได้ประสานงานจัดหาวิทยากรมาถ่ายทอด
ฝึกอบรม มีรูปแบบเนื้อหากระบวนการฝึกอบรม เน้นไปเชิงฝึกปฏิบัติการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิค ขั้นตอน วิธีการ
แปรรูปผลิตภัณฑ์จากต้นกก ที่เคยใช้ทำเป็น
เสื่อกกมาเป็นรูปแบบอื่น เช่น กระเป๋าสะพาย
กระเป๋าไนท์ กล่องใส่กระดาษทิชชู และหมวก
ให้กับครัวเรือนพอเพียงอาสาและผู้ที่สนใจ
จำนวน ๒๐ คน ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีทักษะ
ประสบการณ์การทอเสื่อมาก่อน

หลังจากการฝึกอบรมผ่านไป ได้รับความสนใจและการตื่นตัวจากชาวบ้านเป็น

อย่างมาก จนเกิดการคิดออกแบบลวดลายต่างๆ เพิ่มเติมเอง เพื่อให้
เกิดความสวยงามของผลิตภัณฑ์ ซึ่งต่อมาผู้ที่ผ่านการอบรมจะนำไปฝึก
ปฏิบัติเอง จนมีรูปธรรมเป็นผลิตภัณฑ์งานฝีมือของกลุ่มชาวบ้าน มีการนำ
ผลิตภัณฑ์ออกมาสาธิตในงาน การจัดนิทรรศการแสดงผลงานรูปธรรมการพึ่ง
ตนเองร่วมกับเทศบาลตำบลท่าศิลา และยังได้รับการสนับสนุนต่อยอดให้เกิด
การรวมกลุ่มอย่างชัดเจน และขยายผลไปสู่การจัดทำแผนการตลาดและเสนอ
ขอเข้าร่วมโครงการ OTOP ของจังหวัด และร่วมสืบสานวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้น
บ้านให้คงอยู่ และมีแนวโน้มให้สามารถพัฒนาจนกลายเป็นจุดเรียนรู้ประจำตำบล
ต่อไป 💧

■ แผนที่ความรู้

รายชื่อแหล่งเรียนรู้ตำบลท่าศิลา

คนต้นแบบวิถีพอเพียง

- ๑ นางบังอร งามแล้ม
- ๒ นางพิฑูรณ์ เถาว์ประสาท

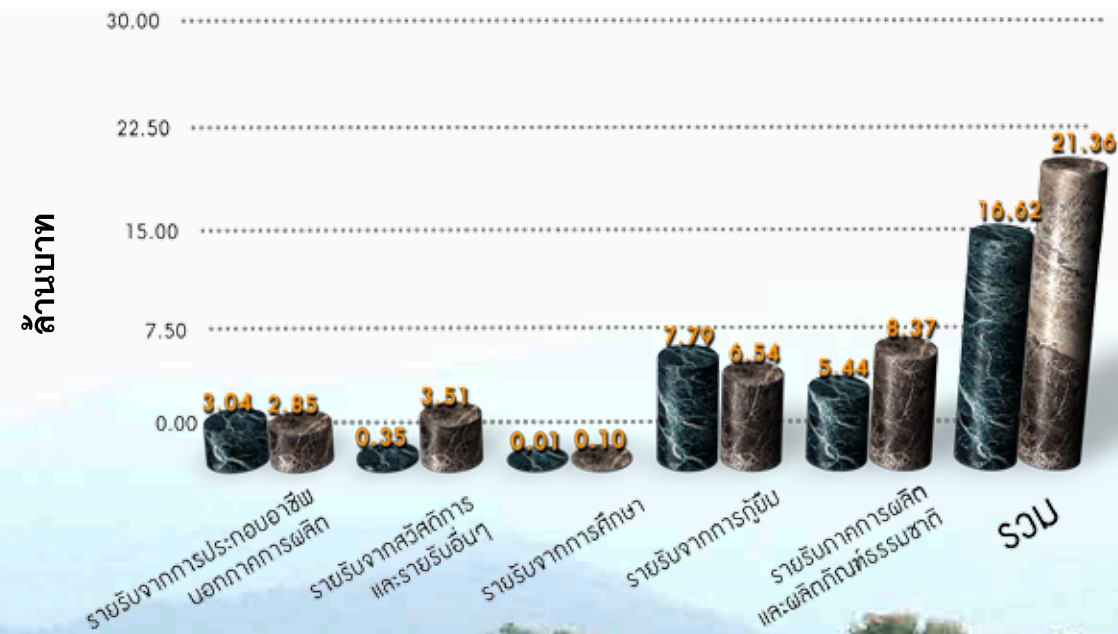
จุดเรียนรู้

- ๑ จุดเรียนรู้กังหันลม
- ๒ จุดเรียนรู้การปั้นเตา
- ๓ จุดเรียนรู้การสานกระเป๋จากต้นกก
- ๔ จุดเรียนรู้เตาเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตร

■ ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้

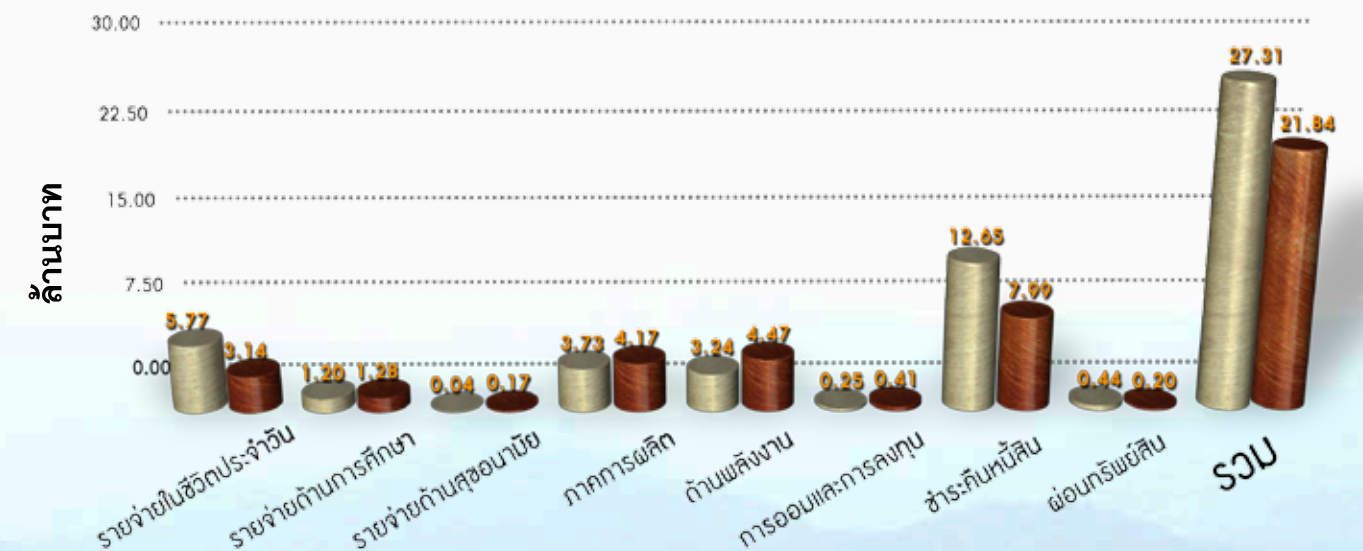
จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจและพลังงาน ในภาพรวมของตำบลระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ พบว่า รายรับรวมปี ๒๕๕๓ เพิ่มขึ้น ๔.๗๔ ล้านบาท คิดเป็น ๒๘% ของรายรับรวมปี ๒๕๕๒ รายรับที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด มาจากสวัสดิการและรายรับอื่นๆ และภาคการผลิตและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ เพิ่มขึ้น ๓.๑๖ และ ๒.๘๓ ล้านบาท คั้งแผนภูมิ ๑

แผนภูมิ ๑ ข้อมูลเปรียบเทียบรายรับรวมระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓

รายจ่ายรวมปี ๒๕๕๓ ลดลง ๕.๔๗ ล้านบาท คิดเป็น ๒๐% ของรายจ่ายรวมปี ๒๕๕๒ รายจ่ายที่ลดลงมากที่สุด มาจากชำระหนี้สิน และรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ลดลง ๔.๖๖ และ ๒.๖๓ ล้านบาท ตามลำดับ คั้งแผนภูมิ ๒

แผนภูมิ ๒ ข้อมูลเปรียบเทียบรายจ่ายรวมระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓

ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลง จากการทำกิจกรรมตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ตำบลท่าศิลาลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้ ๑๕๘,๑๒๑ กิโลกรัม จากกิจกรรมปลูกต้นไม้
 กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน กังหันลมสูบน้ำ การทำปุ๋ยอินทรีย์ พลังงานทดแทนที่ใช้แทนแก๊สหุงต้ม
 การตั้งจุดรับซื้อพืชผลทางการเกษตร การทำไบโอดีเซล และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเศษวัสดุธรรมชาติ

หน่วย : กิโลกรัม CO₂

กิจกรรม	ปริมาณ CO ₂ ที่ลดการปล่อยลง
ปลูกต้นไม้	109,198
แปรรูปผลิตภัณฑ์จากเศษวัสดุธรรมชาติ	363
การทำปุ๋ยอินทรีย์	5,808
จุดรับซื้อพืชผลทางการเกษตร	996
พลังงานทดแทนที่ใช้แทนแก๊สหุงต้ม	2,876
กังหันลมสูบน้ำ	6,370
ไบโอดีเซล	682
กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน	31,828
รวม	158,121

หมายเหตุ : เก็บข้อมูลจากกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ภาคผนวก

รายชื่อคนต้นแบบ

๑. นางพิฑูรณ์ เถาว์ประสาท	: วิถีพอเพียง	๔. นายสุรเดช บุญเลิศ	: พลังงาน เคาเผาล่าน ๒๐๐ ลิตร
๒. นางสาว บุญเลิศ	: การดำเนินชีวิตตามแนวพอเพียง	๕. นางบังอร งามแฉล้ม	: การปลูกอยู่ปลูกกิน
๓. นายบัวสา บุญเรือง	: วิถีพอเพียง	๖. นางหนูกร เพลิดพราว	: การทำบัญชีครัวเรือน

รายชื่อครัวเรือนพอเพียงอาสา

๑. นางสาวลี สีนนตรี	๒๐. นายอุคร กาจันทร์	๓๙. นายประสาท สมหวัง
๒. นายสำเนาญ โนสา	๒๑. นางวิไลวรรณ ทับทิมหิน	๔๐. นายสาคร นิระจักษ์
๓. นางหนูพิน สุทธิประภา	๒๒. นายคำดี พิมพาเลีย	๔๑. นางอรชร บุญไชย
๔. นางสาวแสงจันทร์ แสนละ	๒๓. นางสาวปราณี โพธิ์อามาศย์	๔๒. นางบังอร งามแฉล้ม
๕. นางจันทิ แสนค้อย	๒๔. นางเพียงจันทร์ สีลา	๔๓. นางลำควน วรชีนา
๖. นางบานเย็น ประเสริฐศิลป์	๒๕. นางมะลิวัลย์ วิชาเดช	๔๔. นายไพฑูรย์ อุดมกันย์
๗. นางฉวีวรรณ ศิริสุวรรณ	๒๖. นางลัดดา คำหล้า	๔๕. นายสุวิทย์ จำนงค์ภักดี
๘. นางวงเดือน พิมสาร	๒๗. นางรัตนภรณ์ ไคมาชา	๔๖. นายสนอง จันทรวิชัย
๙. นายไสว แสนศาสตร์	๒๘. นางสาวรัชฎาพร พิมพาเลีย	๔๗. นางจำปี เชิญบ่อแก้ว
๑๐. นางอรุณี อวยชัย	๒๙. นางจันทร์ แก้วสีทิพย์	๔๘. นายประมวล สุขแสง
๑๑. นางวิไลวรรณ ทับทิมหิน	๓๐. นายบุญมี ช่างสวน	๔๙. นางอุ้ม ชานันโท
๑๒. นางสาวลี ตุลาศาสตร์	๓๑. นางประภาพร อรัญบักษ์	๕๐. นายสุทธิ หาระโคตร
๑๓. นายเชษฐา โพธิ์ราช	๓๒. นางอำพร โคตรบุญเรือง	๕๑. นายสุรเดช บุญเลิศ
๑๔. นายมงคล ประเสริฐสังข์	๓๓. นายสมบัติ โคตรปัญญา	๕๒. นายธนเศรษฐ จตุเทน
๑๕. นายลือชัย จันทรแดง	๓๔. นางกาญจนา ทองชุม	๕๓. นายทวีศักดิ์ โคกฉะ
๑๖. นายวินัย ประเสริฐสังข์	๓๕. นายเกียรติศักดิ์ ประณีศักดิ์	๕๔. นายไธ จำปาชัย
๑๗. นายสมบูรณ์ จันทรแดง	๓๖. นางพิฑูรณ์ เถาว์ประสาท	๕๕. นายณรงค์ หนองบัว
๑๘. นายไสว แก้วกาบิน	๓๗. นางเกษร อาทิตยั้ง	๕๖. นายพิมพ์ สีคามาตย์
๑๙. นายอ่อนศรี พิมพาเลีย	๓๘. นางหนูจันทร์ แก้วแสนเมือง	๕๗. นายสุภาพ โปร่งเมืองไพร

๕๘. นายไธ แก่นพุทท	๗๙. นางสาวสมพร คนซื้อ
๕๙. นายบุญโฮม ชอบชม	๘๐. นายคาบชัย ผันผ่อน
๖๐. นายบุบผา สอนละ	๘๑. นายประกอบ พลเยี่ยม
๖๑. นางเทียน แสนมนศรี	๘๒. นายปี บุญอภัย
๖๒. นางบัวลอย แก่นพุทท	๘๓. นายอุคร ผ่านแสนเสาร์
๖๓. นายอนันต์ พวงภักดี	๘๔. นายเคียง สอนละ
๖๔. นางหนูไกร เพ็งพิภาค	๘๕. นายมนศรี บุญอภัย
๖๕. นายสำ มูลเพ็ญ	๘๖. นางสาวปราณี สวัสดิ์
๖๖. นายขันตี ทาลุน	๘๗. นายแดง วรพจน์
๖๗. นายบาหยัน ไสกุล	๘๘. นายสบาย สิทธิพรหม
๖๘. นางพั้ว แพงละลวน	๘๙. นายสุนทร สีคามาตย์
๖๙. นางบัวไล เพลิดพราว	๙๐. นายสนอง จิตสมนึก
๗๐. นางปัญญา ก้องเวหา	๙๑. นายขันทอง ไวยกุล
๗๑. นางเบญจพร ปารทิพย์	๙๒. นางบุญศรี สีคามาตย์
๗๒. นางอภิญญา ก้องเวหา	๙๓. นางสาวละคร ฤชาพันธ์
๗๓. นายสมร โคตรพัฒน์	๙๔. นางสาวมนิก โคกฉะ
๗๔. นายมฆวัฒน์ สมทิพย์	๙๕. นางพิศมัย หลักคำ
๗๕. นายชาลี ลับภู	๙๖. นางจันทร์ศรี เสมานู
๗๖. นางรัชนีดา ฤชาพันธ์	๙๗. นายคำพล พรมงศ์
๗๗. นายสุพัฒน์ ผันผ่อน	๙๘. นางสาวกมล ลาภยิ่ง
๗๘. นายทองใบ บุญเรือง	๙๙. นายบัวสา บุญเรือง

๑๐๐. นายหนูจันทร์ นิติพจน์
๑๐๑. นายคำรง บุญเรือง
๑๐๒. นายทวี ไม้คา
๑๐๓. นายศักดิ์ชัย คำคุณ
๑๐๔. นายบรรจบ แสนค้อย
๑๐๕. นายประสิทธิ์ สวัสดิ์
๑๐๖. นายสังค มาพร
๑๐๗. นายเคช หงส์ทอง
๑๐๘. นายคำผอง แสนมนศรี
๑๐๙. นางหนูกร เพลิดพราว
๑๑๐. นายสอง บุญเลิศ
๑๑๑. นายกุล บุราณชา
๑๑๒. นายจันสี พรหมมาตย์
๑๑๓. นายฉวิล ทองชัย
๑๑๔. นายโพธิสติกย์ ผ่านแสนเสาร์
๑๑๕. นายสิทธิ แสงสุข
๑๑๖. นางจันใด หาระโคตร
๑๑๗. นายบัวเรียน หอมไสย
๑๑๘. นายสวาท บุญเลิศ

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล	นายปิยพงษ์ บุญกว้าง
เจ้าหน้าที่ประจำภาค	นายภาณุพงษ์ วงศ์จำปา
ที่ปรึกษาภาค	นายวีระ นิธิไกรรัตน์

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๖๖(๐)-๒๕๓๗-๒๐๐๐
www.pttplc.com